

PROTOKOLL

Tallinn

11. november 2025 nr 1-2/25/15

Projekti „Maa- ja mullakasutuse juhtimissüsteem mullastiku teenuste efektiivseks ja jätkusuutlikuks kasutamiseks, elurikkuse kaitseks ja kliimamõju vähendamiseks. Uurimisprogramm“ juhtrühma 3.11.25 kohtumise protokoll

Algus kell 16.00, lõpp kell 17.00

Toimumise koht: Microsoft Teams

Juhatas Antti Tooming

Protokollis Madli Linder

Juhtrühma liikmetest osalesid Taimar Ala, Timo Kark, Marju Keis, Madli Linder, Katrin Rannik, Antti Tooming ning juhtrühma liikme Kati Tamtiku asendajana Anu Nemvalts; püsivaatlejatest Taimo Aasma, Sandra Aasmäe, Helve Hunt, Vello Kima, Kerli Kirsimaa, Eike Lepmets, Andres Levald, Martin Maddison, Tiit Oidjärv, Reena Osolin, Kristi Parro, Aire Rihe; Mulla koostöökeskuse teema ning mullaseire direktiivist tulenevate kohustuste ülevaate ajal ka külalisesineja Evelin Pihlap.

Puudusid juhtrühma liikmed Raili Allmäe, Marko Arula, Madis Pärtel, Laura Remmelgas, Ivan Sergejev, Liis Sipelgas, Kati Tamtik, püsivaatlejatest Harry Kuivkaev, Argo Peepson, Anna Semjonova, Janika Laht, Krisela Uussaar ja Kätlin Viik.

Päevakord

1. Keskkonnaandmete õigusanalüüs.
2. Maa- ja mullakasutuse juhtimissüsteemi loomine.
3. Ettekanne mullaseire direktiivi rakendamisega seotud seire ja hindamiskulude hinnangust ning edasine maa- ja mullaseire raamistiku loomine.
4. Lühiülevaade vahepeal toimunud.
5. Järgmine kohtumine.

Protokolli lisad:

Lisa 1. Projekti (edaspidi TA projekt) täna käsitletavaid tegevusi tutvustavad slaidid.

Lisa 2. Maaelu Teadmuskeskuse (METK) ettekande slaidid.

1. Keskkonnaandmete õigusanalüüs

Kuulati:

Madli: TA projektis on järgmiseks õigusliku nõuandeteenuse raamlepingute raames plaanitavaks minikonkursiga tellitavaks õigusanalüüsiks „Õiguslik analüüs: keskkonna- ja kliimaandmete kättesaadavus, nende kasutamise piirangud ja võimalused piiratud kasutuse korral“. Lähteülesanne on juhtrühmale saadetud 22. juulil 2025. a, uuendatuna 7. oktoobril

2025. a ning uuesti 30. oktoobril 2025. a. Lähteülesannet on käsitletud lähemalt juhtrühma 13.10.2025 koosolekul, kus tehti ülesandeks täpsustada võimalikku dubleerimist teiste algatustega. Dubleerimist ei tuvastatud (sh keskkonnamõju hindamise tõhustamise ja kiirendamise protsessis tellituga). Nagu varem ja ka lähteülesandes kirjas, siis tuleb õigusanalüüsi tegemisel arvestada looduskaitseaduse (LKS) muudatusettepanekuga, täpsemalt LKSi lisatava §-ga 14¹, mis käsitleb riikliku seire, uuringu ja inventuuri tegemisel kinnisasja valdaja teavitamist ning muud vastastikust suhtlust. Vt ka slaid lisas 1.

Arutati ja otsustati:

õigusanalüüsiga minnakse edasi (eeldatav maksumus on umbes 30 000 eurot + käibemaks), lähteülesandesse lisatakse Taimo soovitatud täiendus, et tööst selguks ka, mis on „seire“, „uuring“ ja „inventuur“.

2. Maa- ja mullakasutuse juhtimissüsteemi loomine

Kuulati:

Madli juhatas meeldetuletuseks lühidalt sisse, et juhtimissüsteemi loomine on TA projekti peamisi eesmärgi. Aire rääkis, kuhu vahepeal toimunud mõtterünakute tulemusel kontseptsiooniga ollakse jõutud. Detaile vt slaididelt lisas 1.

Arutati:

Tiit: hetkel on Riigikantselei Innofondi koostamisel temaatiliselt seonduv taotlus, mis mh käsitleb ruumiandmete koostoimelisust, sh prototüübib lahendusi. Praeguse TA projektist plaanitava osas sobib, et selle fookus on nüüd mõnevõrra kitsamaks tehtud, sest TA projektist ei ole võimalik kõigile maailma probleemidele lahendust leida. Vello nõustus ning lisas, et kaardistuste ja andmetike puhul, mis hetkel on killustunud ja laiali, on selle töö käigus eelkõige esialgu mõistlik keskenduda andmemudeli loomisele, põhjalikke kaardistusi saab edasiste tööde raames teha.

Taimo uuris, kas õiguslikku aspekti peaks veel eraldi üle rõhutama, kaasama juriste? Madli ja Aire selgitasid, et baasanalüüsina on TA projekti raamlepingute raames juba käivitunud õigusanalüüs „Maa- ja mullakasutuse, sh maahõive suunamise õiguslike aluste analüüs erinevatel valitsemis- ja reguleerimistasanditel“, aga juhtimissüsteemi loomise ja rakendamise juurde on kindlasti ka juristi vaja. Antti: jurist peaks olema kaasatud nii tellija asutuste kui ka tulevase juhtimissüsteemi loomise töövõtja poolt.

Tiit tõi välja, et enne, kui otsustatakse juhtimissüsteemi tellimise eeldatav maksumus, oleks vajalik teha turu-uuring.

Otsustati: ettepanekud ja asjade seis võetud teadmiseks, lähteülesandega tegeletakse edasi.

3. Ettekanne mullaseire direktiivi rakendamisega seotud seire ja hindamiskulude hinnangust ning edasine maa- ja mullaseire raamistiku loomine

Kuulati:

Antti andis seireteema sissejuhatuseks lühiülevaate vahepeal toimunud kavandatava Mulla Koostöökeskuse osas: koostöökeskuse idee on hea ning leidis ning alustuseks testime, kuidas

see tööle hakkab, esialgu on tegu vabatahtliku koostööformaadiga. METK on koordineerivas rollis, katseperiood 1 a ja siis vaatame, kuidas toimib ning otsustame, kas vaja roteerida juhtimise osas, kas oleks juriidiliselt vaja mingit uut formaati jne. METK täpsustab koostööformaati ja siis teeme hea või vaba tahte kokkuleppe. Kaasata ka MARU jt asjakohased asutused. Järgmises juhtrühmas võiks uuesti rääkida, millised arengud selles osas toimunud on.

Evelin Pihlap (METK) tegi ülevaate tema osalusel 2025. a kevadel TA projekti raames koostatud [analüüsist „Mullaseire ja vastupidavuse direktiivi rakendamisega seotud seire- ja hindamiskulude hinnang“](#). Detaile vt slaididelt lisas 2.

Arutati:

- Kogukulud

Antti: keskne küsimus on, mis saab olema riigi kogukulu aastas, suurusjärg?

Evelin: praegu otsest vastust anda ei saa, see selgub siis, kui on paika pandud mullastikuüksused ja proovipunktide valimid ning tehtud tööd ka teiste ettekandes välja toodud lahendamist vajavate küsimuste lahendamiseks.

Anu: kuidas on arvestatud kaudsete kuludega, täpsemalt laborimeetodite akrediteerimiseks vajalike kuludega? Üks asi on labori akrediteering, aga teine konkreetse meetodi akrediteering, need on ka vahest väga kulukad. Kui kulusid arvestada, siis need ka juurde arvestada.

Evelin: see on kindlasti lisanduv kulu, kui teenusepakkuja peab teatud akrediteeringu läbi tegema, sest nad peavad proove saatma ringtestidele, et akrediteeringut üldse kätte saada. Eestis aga vastavat võimekust juba on, nt on akrediteeritud labor METKis.

- Mis edasi?

Evelin märkis veel, et METK oli EJP Soili konsortsiumis, millel on käimas jätkuprojekt koostöös kõigi ELi liikmesriikidega, kus proovitakse kõiki seireandmeid omavahel harmoniseerida, võrrelda, ülekandefunktsioone luua. See on mh osa vajalikust eeltööst.

Madli, Aire: tegeleme edasi Eestile vajaliku maa- ja mullaseireraamistiku loomisega, esmane lähteülesanne sai juba eelmiseks juhtrühma koosolekuks valmis, aga siis ei olnud veel kinnitatud mullaseire direktiiv. Nüüd, pärast kinnitamist on meil uuesti vaja lähteülesanne läbi vaadata, et kaetud saaks kõik olulised vajadused, sh kõik need küsimused, mis Evelin täna välja tõi, ning vastav tegevuskava paika panna.

Aire: lähteülesande tähtaeg on 2026. a jaanuar. Enne seda loome temaatilise seirekogu ja arutame nendega asja läbi, alustades täna tutvustatud METKi tööst.

Antti: palve on kaasata seirekogusse kõik, kes selle seireteemaga seotud ja enne lähteülesandega töösse minekut juhtrühmast uuesti korra läbi tulla.

Otsustati: seireraamistiku lähteülesanne vaadatakse uuesti üle ja vajadusel täiendatakse koos loodava seirekoguga ning kooskõlastatakse jaanuaris juhtrühmas.

4. Lühiülevaade vahepeal toimunust

Kuulati: Madli tegi kiirülevaate vaepealsetest arengutest: pruunalade kaardistamise leping on allkirjastamisel, maahõive õigusanalüüsi leping allkirjastatud ja töö käimas, märgalade maski loomise korduskonkurss välja kuulutatud, 4.–5.12.25 maa- ja mullakasutuse konverentsi korraldamine käimas.

Otsus: vastuväiteid ega kommentaare ei esitatud, info võeti teadmiseks.

5. Järgmine kohtumine

Otsus: juhtrühma järgmine kohtumine toimub jaanuaris 2026. a.

(allkirjastatud digitaalselt)

Antti Tooming
elurikkuse ja keskkonnakaitse asekanstler

(allkirjastatud digitaalselt)

Madli Linder